

ÖZET

Dönem Projesi

KIYILARDAN YARARLANMA YOLLARI VE TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALARIN ANALİZİ

Mehmet VURAL
Ankara Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Taşınmaz Geliştirme Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Harun Tanrıvermiş

Türkiye'de Cumhuriyet dönemi kıyılara ilişkin iş ve işlemlerin tarihsel gelişimine ilişkin yasal düzenlemeler arasında; 743 sayılı Türk Medeni Kanunu, 1972 yılında 1605 Sayılı Kanun ile 6785 Sayılı Kanunda yapılan değişiklik, 1982 Anayasa'sı ve bu Anayasa'nın 43'üncü maddesine dayanılarak çıkarılan 3086 Sayılı Kıyı Kanunu önemli bir yer tutmaktadır. 3086 Sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesinden sonra 3621 sayılı Kıyı Kanunu yürürlüğe konulmuş olup, bu kanunun bazı maddeleri Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmiş ve 3621 Sayılı Kanunun uygulanmasına yönelik "Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliği" hükümleri uyarınca işlemlerin gerçekleştirilmesi yoluna gidilmiştir.

Kıyılardan yararlanma yollarına bakıldığında kıyıların Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden olduğu ve kamunun kullanımına ayrıldığı, bu işlemin de Anayasa ile güvence altına alındığı, kıyılarda yapılaşmanın olabilmesi için söz konusu yapı ve tesislerin kıyıdan başka yerlerde yapılmasının mümkün olmaması gerektiği, yapı ve tesislerin yapılabilmesi için planlama ve kıyı kenar çizgisinin tespitinin şart olduğu, planlama yapılmadan ancak araları 150 metre mesafede olmak şartıyla 6 m²'yi geçmeyen büfeler, şemsiye ve şezlong yerlerinin kiraya verilebileceği tespit edilmiştir. Bu yerlerin ancak Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in 81. maddesine göre mahalli idare birlikleri ve belediyelere kiraya verilebileceği, kıyı alanlarındaki dolgu sahalarının ise 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 79. maddesine göre belediyelerin tasarrufuna bırakılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kıyılarda bulunan ve kıyıdan başka yerde yapılması mümkün bulunmayan tersane, liman ve balıkçı barınakları gibi işlemlerin yapılabilmesi için öncelikle ilgili bakanlıklardan izin alındıktan sonra, söz konusu yerlerde Maliye Bakanlığı (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) tarafından kiralama, kullanma izni ve irtifak hakkı tesisi yapılmaktadır. Ancak kıyı kullanımlarına ilişkin iş ve işlemlerin yapılmasında birçok kurum ve kuruluşun söz sahibi olması yetki karmaşasını da beraberinde getirdiğinden, bütün yetkilerin tek kurumda olduğu güçlü bir kuruluş yapılması ve mevcut kıyı mevzuatı ile de sorunların çözümlenemeyeceği anlaşıldığından, yeni bir düzenleme yapılması zorunluluğu doğmuştur.

2013, 229 sayfa

Anahtar Kelimeler: Kıyı, kıyı-kenar çizgi, kıyı alanlarında mülkiyet, kıyı planlama, kıyı yapıları ve kullanımı.

ABSTRACT

Term Project

THE WAYS OF COASTAL AREA UTILIZATION AND ANALYSIS OF PRACTICES IN TURKEY

Mehmet VURAL

Ankara University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Real Estate Development

Supervisor: Prof. Dr. Harun Tanrıvermiş

The historical development of works and transactions related to coastal areas in Turkey has mainly been governed by the Turkish Civil Code numbered 743; the amendments in Law numbered 1605 and Law numbered 6785 made in 1972; the Constitution of 1982; and the Coastal Law enacted based on Article 43 of this Constitution. After the annulment of the Law numbered 3086 by the Constitutional Court, the Coastal Law numbered 3621 was made effective, after which some Articles of the said Law was annulled by the Constitutional Court, and the related transactions were started to be conducted as per the stipulations of the “Regulation on Implementation of the Coastal Law” specifying the details of the enforcement of Law numbered 3621.

An examination of the ways of utilization of shores shows that the shores are among places that are under the disposal and rulings of the State and are allocated to the use of the public, and that this arrangement is protected under the Constitution; and that, for any construction to occur on a shoreline, it must be impossible to erect the constructions or facilities in question anywhere other than the coastline; that planning and determination of the setback line distance between the shore and the constructions is a requisite, and that, without planning, only places for kiosks, sunbathing chairs and umbrellas, not exceeding 6 square meters and with 150 meters of distance in between them, may be leased out. It is stipulated that these places may only be leased out to local administrative unions and municipalities as per Article 81 of the Regulation on the Administration of Immovable Properties of the Treasury; and that the utilization of shore nourishment areas will be left to the disposal of municipalities as per Article 79 of the Municipalities Law numbered 5393.

Regarding the making of such facilities as shipyards, harbors, and fishing ports on the shores and that are not possible to exist anywhere else, first the required permissions are obtained from the relevant Ministries, after which The Ministry of Finance (General Directorate of National Immovable Properties) establishes the rights of leasing out, utilization, and easement rights for the places in question. However, because many organizations' and institutions' having rights and responsibilities related to utilization of the shores brings about a confusion of authority, and because it is obvious that the current issues cannot be resolved with the existing legislation, a requirement to establish a robust structural organization that holds all the related authorities has emerged.

2013, 229 pages

Key words: Coastal area (zone), set-back line, property rights on coastal zones, coastal planning, coastal structures and their utilization.